

دبیرستان شاهد فاطمیه

شمارک	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)	نمره										
۰/۷۵	درستی یا نادرستی عبارات زیر را با (د)، (ن) مشخص نمایید. الف) در پی دولت صفاری، دولت سامانی، آل بویه و حکومت های کوچک دیگر پدید آمد. ( ) ب) منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. ( ) پ) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود. ( )	۱										
۰/۷۵	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی در آورد ..... است. ب) نثر سده چهارم و نیمه نخست قرن پنجم ساده و روان است و بیشتر به موضوع های ..... ، ملی و تاریخی توجه دارد. پ) ابوعلی بلعمی به دستور منصور بن نوح سامانی، کتاب ..... را به فارسی برگرداند.	۲										
۰/۵	با توجه به متن زیر از تاریخ بلعمی، در همه گزینه ها به جز گزینه ..... به ویژگی نثر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم اشاره شده است. «گودرز شاد شد و بر کیخسرو آفرین کرد و گفت پادشاهی و فرمان شما را و بندگی ما را، چون روز دیگر ببود، کیخسرو سپاه گرد کرد و گفت چاره نیست تا کینه از افراسیاب بکشم» الف) بیشتر جمله ها کوتاه و قابل فهم است پ) افزایش کاربرد لغات عربی ب) اشاره به اسطوره کیخسرو ت) به دور بودن از اصطلاحات علمی	۳										
۰/۷۵	هریک از موارد گروه «الف» در جدول زیر مربوط به کدام یک از شخصیت های گروه «ب» است؟ «یک مورد اضافی است.»	۴										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>«الف»</th> <th>«ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی</td> <td>عطار</td> </tr> <tr> <td>به اوج رساننده شعر حماسی</td> <td>کسایی مروزی</td> </tr> <tr> <td>الهی نامه</td> <td>فردوسی</td> </tr> <tr> <td></td> <td>عنصری</td> </tr> </tbody> </table>	«الف»	«ب»	سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عطار	به اوج رساننده شعر حماسی	کسایی مروزی	الهی نامه	فردوسی		عنصری	
«الف»	«ب»											
سرودن قصیده تمام و کمال با موضوع اندرزی	عطار											
به اوج رساننده شعر حماسی	کسایی مروزی											
الهی نامه	فردوسی											
	عنصری											
۰/۵	عوامل رشد و گسترش زبان و ادب پارسی در این دوره (سده سوم) چیست؟	۵										
۰/۷۵	زبان های ایرانی میانه به چند دسته می شود؟ نام ببرید. / اوستا در چه زمانی به نگارش درآمد؟	۶										
موسیقی شعر (۶ نمره)												
۰/۵	صامت ها و مصوت های واژه «مؤلفات» را بنویسید.	۷										

۰/۵	۸	علامت هجاهای کدام بیت چهار بار (U _ _) تکرار شده است؟ (الف) ندانم هیچ کس در عهد حسنت (ب) جرس فریاد می‌دارد که بر بندید محلها (پ) امروز خندان آمدی مفتاح زندان آمدی (ت) یقین‌دان که همچون تو بسیار کس																																																																																					
۰/۵	۹	آیا وزن در شعر جنبهٔ تزئینی دارد؟ توضیح دهید.																																																																																					
۱	۱۰	زیر پاسخ مناسب داخل کمانک خط بکشید. (الف) زبان فارسی دارای (۶ - ۲۳) صامت و (۶ - ۲۳) مصوت است. (ب) (قافیه - وزن) ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود. (پ) تعداد هجاهای یک واژه با تعداد (صامت‌ها - مصوت‌ها) برابر است.																																																																																					
۰/۵	۱۱	در کدام گزینه «و» مصوت است؟ دلیل آن را بنویسید؟ (الف) واله (ب) خوردنی (ج) دیوانه (د) نابودی																																																																																					
۰/۵	۱۲	ابیات زیر را بخوانید و از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید. (الف) خروش آمد و نالهٔ کَرَ نای دم نای رویین و هندی ذرای زمین آمد از سُم اسپان به جوش به ابر اندر آمد فغان و خروش (ب) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم روی میپوشان که بهشتی بود هر که ببیند چو تو حور ای صنم																																																																																					
۱/۵	۱۳	بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهندهٔ آن تجزیه و تقطیع کنید؛ سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید. نباید دل از دست مردم ربود / چو خواهند جایی که تنها روند	<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>																																																																																				
۰/۵	۱۴	کدام گزینه الگوی هجایی «مبارزان» را نشان می‌دهد؟ (الف) U _ _ U (ب) U U _ _ (پ) _ U _ U (ت) _ U U _																																																																																					
۰/۵	۱۵	برای الگوی هجایی «صامت+ مصوت بلند+ صامت+ صامت» یک مثال واژه بنویسید.																																																																																					
زیبایی‌شناسی (۶ نمره)																																																																																							
۱	۱۶	در عبارات زیر، رکن‌های سجع را بیابید و نوع سجع‌ها را نیز بنویسید. (الف) منت خدای را عَزَّوَجَلَّ که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت. (ب) دوستی را که به عمری فرا چنگ آرند نشاید که به یک دم بیازارند.																																																																																					
۰/۷۵	۱۷	واج آرای «صامت» بیشتر محسوس است یا واج آرای «مصوت»؟ در بیت زیر واج‌هایی را که آرایه واج آرای پدید آورده‌اند، مشخص کنید. خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است.																																																																																					
۱	۱۸	در بیت زیر «واج آرای» و «واژه آرای» را بیابید و جای آن‌ها را مشخص کنید. از درد سخن گفتن و از درد شنیدن با مردم بی درد ندانی که چه دردی است.																																																																																					
۰/۵	۱۹	در بیت زیر میان کدام واژه‌ها آرایهٔ تکرار (واژه آرای) به چشم می‌خورد؟																																																																																					

	گرم باز آمدی محبوب سیم اندام سنگین دل / گل از خارم برآوردی و خار از پای و پای از گل	
۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	۲۰ به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) هجای پایانی اوزان شعر فارسی چه نوع هجایی است؟ ب) «U - » علامت الگوی چه نوع هجایی است؟ پ) ارزش موسیقایی کدام نوع سجع در سخن، بسیار کمتر از دیگر سجع ها است؟	
۰/۵	۲۱ واژه های ..... و ..... در عبارت زیر، سجع متوازی دارند. در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن / من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود.	
۰/۷۵	۲۲ عبارت زیر را می توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید؟ ظاهر درویشی جامه زنده است و موی سترده و حقیقت آن دل زنده و نفس مرده.	
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۰/۲۵ ۰/۵	۲۳ در بیت «بوی جوی مولیان آید همی / یاد یار مهربان آید همی» الف) کار برد دستور تاریخی در کدام واژه دیده می شود؟ ب) کدام کلمات در بیت بالا قافیه هستند؟	
۰/۲۵ ۰/۷۵	۲۴ با توجه به سروده های زیر به پرسش ها پاسخ دهید. به دام افتاد روباهی سحرگاه که گر صیاد ببند هم چنینم به روبه بازی اندیشید در راه دهد حالی به گاژر پوستینم الف) در هنگام خواندن این شعر، از چه لحنی باید استفاده کنیم؟ ب) برای قلمرو زبانی، سه ویژگی در بیت های بالا به دست آورید.	
۰/۲۵	۲۵ در کدام بیت آرایه تشبیه دیده می شود؟ الف) چون کنم تدبیر کارت چون کنم / چون دل تدبیر اندیشم نماند ب) ای خسرو مه وش بیا ای خوش تر از صد خوش بیا / ای آب و ای آتش بیا ای در و ای دریا بیا	
۰/۵ ۱ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۲۶ حکایت زیر را بخوانید و آن را از دید قلمرو ادبی و فکری بررسی نمایید. پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد؛ فسق و فجور آغاز کرد. باری، به نصیحتش گفتم: ای فرزند، دخل، آب روان است و عیش، آسیاب گردان؛ یعنی خرج فراوان کردن، مسلم کسی را باشد که دخل معین دارد. چو دخلت نیست، خرج آهسته تر کن / که می گویند ملأحان سرودی، اگر باران به کوهستان نبارد / به سالی دجله گردد، خشک رودی الف) قلمرو ادبی (دو مورد): (بجز تشبیه) ب) قلمرو فکری: پ) یک تشبیه در متن بیابید. ت) واژه «پارسا زاده» چند هجا دارد؟	